

Открытый урок на тему

« Склонение имён существительных по числам »

Провела учитель родного языка и литературы Габилева Л.

Дарсны темасы: *Атлыкъланы санавлагъа гѣре тюрленивю.*

Дарсны мурады:

-яшланы алдагъы дарслардан алгъан сынавун мекенлешдирив;

-яшланы янгы дарсгъа тюшюндюрюв;

-атлыкъланы тюрлюлерин токъташдырыв;

-кѣплюк ва теклик санавлагъа тюрленювюне агъамият берив;

-тил оьсдюрювню,эсин,тергевюн артдырывну,оюн теренлешдиривню уьстюнде ишлев.

Къурулуш: *тестлер,карточкалар, орденлер (юлдузлар)*

Технический къураллар: *интерактив доска,иллюстрация.*

Эпиграф :

*Халкъыбызгъа ,элибизге юрек салып
шону бил: Адам болмакъ учун бизге
тарыкъ азаз ана тил.*

М.Атабаев

Дарсны барышы

1.Къурум мюгълет.

-Яшланы дарсгъа гъазирлев.

-Салам яшлар! Салам гелген къонакълар!

Гѣремисиз шу смайликни нечик шат, а мунда смайлик бек пашман ,шо саялы биз яшлар бугюн дарсыбызда смайликни де ,гелген къонакъланы да пашман гѣрмейик,бугюнго дарсыбызны шат оьтгерейик.(слайд)

-Яшлар бугюн нечесидир?

-Доскада да тептерлеге де тархны язабыз:

2. Соравлагъа гёре лакъырлашыв (слайд)

-Яшлар,гъазирленип къайда гелгенсиз? (мактапгъа)

-Дарсны сизге ким англата?(муаллим)

-Дарсны ахырында муаллим сизге не сала?(къыймат)

-Дарсгъа гирмеге не къагъыла?(зенг)

-Жавапларыгъызда да тархны язагъанда да къайсы тил гесимни къолладыгъыз?(атлыкъланы)

3.-Гетген дарслардан алгъан билимигизни тергейик.

-Соравланы тест къайдада бережекмен,тюз жавапгъа карточкаларыгъызны гёрсетерсиз.

-Биринчи жавап буса№1

-экинчи жавап тюз буса№ 2

-уьчюнчю жавап тюз буса №3

1) Атлыкь не англата? (СЛАЙД)

1.Предметни белгисин

2.предметни.

3.предметни ишин.

2)Къайсы сёз хас атлыкь туюл?

1.Магъачкъала

2.тукен.

3.Гъамит.

3) Яшгъа деген сёз къайсы гелишдедир?

1.Багъым.г.

2.еслик г.

3.ер.г.

4)Къайсы сёз тагъым къошм асёз туюл?

1.белбав

2.къаракъуш.

3.сабанчы.

5) Къайсы мёз оьзбашына къолланагъан тил гесим тююл?

1.атлыкъ.

2.сыпатлыкъ.

3.байлавуч.

6)Къайсы атлыкъ кёплюк санавда?

1.Къойлар.

2.топ

3.къалам

Тестни оьтгерген сонг рефлексия оьтгериле:

1.Тестлерде къайсы сорав къыйын эди?

2.Берген соравлагъа рази къалдыгъызмы?

3.Тестлеге хатасыз жавап бермеге не кёмек этди?

3. Бугюн яшлар,биз атлыкъланы санавлагъа гёре тюрленивию деген янгы дарсны гечежекбиз.

-Дарсыбызны темасын теперлеге язайыкъ.

-Оьзбашына къолланагъан тил гесимлер нече бар?(алты бар)

-Атлыкъланы гъакъында не айтма боласыз? (хас ва жынс,жанлы ва жансыз,тек.ва ккёп.с.)

4.Янгы теманы уьстюнде ишлев.

Экрангъа къарайбыз(слайд)

Бав-бавлар,чечек-чечеклер,юрт –юртлар,тав –тавлар,яш-яшлар,Къарабудагъгент – къарабудагъгентлилер.

-Шу айрылгъан сёзлер нени англата? (атлыкъланы кёплюк ва теклик санавун ,-лар ,-лер деген кёплюк санавну къошумчасын)

(СЛАЙД)

-ЛЫКЪ,-ЛИК,-ЛУКЪ,-ЛЮК кѳошумчаны кѳемеклиги булан этилеген белгилени ,адамланы хасиятлары,табиатны гьалларын англата атлыкъ. Масала: аривлукъ,кьартлыкъ,адамлыкъ, сабурлукъ. Шу сезлерден кьоллап эки жумла кьуруп языгьыз.

-Алдында санавлукълар булан кьолланагьан атлыкълар.Масала: Эки китап,юз адам ,беш яш.

Эсгерив:

-Адамланы атлары ,бир адамны англатмай,оланы бѳлюгюн англата буса кѳплюк санавда кьоллана. Масала: Муратланы ую,Мадиналагьа кьонакьлай бардыкъ.

-Кьумукъ тилде емишлени атлары кѳп маънаны англата буса ,теклик санавда кьоллана. Масала: яшлар бавда алма чѳплей.

5. Авуздан иш.

Кьумукъ мультфильм (Простоквашинада уьчев) слайд.

-Сиз гѳреген предметлени санайыкъ?

-Предметни кьайсы тил гесим ахтара?

-Атлыкъ деп негер айтыла ?

Атлыкъланы тюрлюлерин айтыгьыз?

6. Ат,ит, от деген атлыкъланы кѳплюк санавлагьа салып сѳзтагьым кьурмакъ.(яшлар тептерлерине яза)

-иш,-сув,гюн деген сѳзлени кѳплюк санавгьа салып гелишлеге гѳре тюрлендиригиз.

Б.г ишлер,сувлар,гюнлер.

Еслик.г ишлени,сувланы,гюнлени

7.Физминутка.

Аякь кьагьып,кьол силлеп,

Кьолларыбызны тюзлеп,

Кьанат кьагьып учайыкь,

Астаракь олтурайыкь,

Муаллимге тынглайыкь.

8. Суратлар булан ишлев.(слайд)

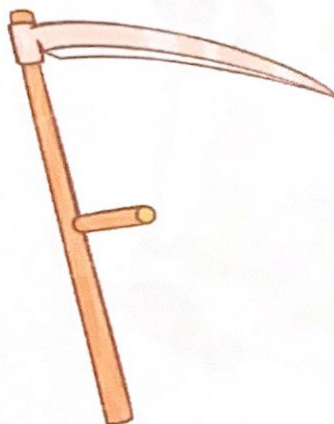
(Экранда яшлагъа 1-2 минут сурат гёрсетиле ,сонг суратны тайдырып сорав бериле.)

10. Ребусланы чечейик.

бав

къ-м

Т

К

Соравлар ва жаваплар.

-Слайдда нече суратны гёрдююз? -6

-Бары да суратларда не зат ортак? Атлыкълар.

-Неченчи суратларда жансыз предметлени гёрсете?1,5

-Неченчи номердеги суратлар тербене эди?3,4,6.

9. Бу ерде сёзлюк иш оьтгериле.(орусчагъа айландырайкъ)

Атлар- кони

Кьолкьотур- грибы

Кьонгурав-колокольчик

Акьмурза- дед мороз

Жымчыкъ (ГЁГЮРЧЮН)- птица ГОЛУБЬ

Ребёнок-яш

11. Беклешдириш .

-Яшлар бугун биз кайсы теманы гечдик?

-Не йимик кеп.с ва текл.с кълланаган атлыкъланы билдигиз ?

-Масалалар гелтиригиз.

12. Кыйматлав.

Ортакчылык этген яшлагъа мен арив кыйматлар саламан.

13. Уйге иш.

Атлыкъланы къллап «Мени кеп сюеген муаллимим» деген гиччирек сочинение язмакъ.

14 Савболугъуз.